

«هلال» دنیایی از خرده فرهنگ‌های می سازد

بازبخش ویژه برنامه «هلال» با اجرای محمد دلآوری درباره سبک زندگی مسلمانان در جهان اسلام از شنبه تا پنجشنبه ساعت ۱۲ و ۴۵ دقیقه روی آنتن شبکه یک می‌رود. ویژه برنامه هلال با اجرای محمد دلآوری و همکاری باشگاه مخاطبان همسفر همزمان با آغاز ماه مبارک رمضان روی آنتن شبکه یک سیما رفت. برنامه هلال کاری از گروه اجتماعی شبکه یک سیما و مشارکت مرکز هنری رسانه‌ای نهضت با حضور

مهمان‌هایی از ملیت‌های مختلف، دریچه‌ای به سبک زندگی مسلمانان جهان اسلام در ماه امت بازکرد و پیوندهای مشترک امت اسلامی را از دل قصه و سرگذشت مهمان‌ها به تصویر می‌کشید. ۳۰ مهمان از کشورهای مختلف، قصه خود را از زندگی شخصی، فرهنگ و آداب‌ورسوم در برنامه هلال روایت می‌کنند. اوقات جذاب برنامه وقتی به تمر می‌نشیند که محمد دلآوری به‌عنوان میزبان به روایت مهمانان

واکنش نشان می‌دهد. او با تسلطی که بر بخش عظیمی از فرهنگ غنی ملت مسلمان ایران‌زمین دارد، با روایت‌های آشنا، همدات‌پنداری می‌کند و در واکنش به آداب‌ورسوم شنیده‌نشده، به بیان آداب‌ورسوم مشابه در ایران اسلامی می‌پردازد. به علت بازخورد بالای مخاطبان، برنامه هلال با تهیه‌کنندگی مجید ظریف و اجرای محمد دلآوری از شنبه تا پنجشنبه مجدداً پخش می‌شود.

گفت‌وگوی «جام جم» با سردبیر و تهیه‌کننده برنامه شبکه ۲

شب‌شاد اقوام با هموطنز

یکی از ویژه برنامه‌های شاد نوروزی که توانسته نظر مخاطبان بسیاری را به خود جلب کند، برنامه «هموطنز» شبکه دو با اجرای کامران تفتی است که بخش آن همچنان ادامه دارد و نگاه مخاطبان بسیاری را به خود معطوف کرده است. مهم‌ترین آیت‌های این برنامه، گفت‌وگو با مهمانان، نمایش، استندآپ، شعر طنز، اجرای آیینی و موسیقی‌های محلی و ملی، همخوانی، بازی و دوبله با گویش محلی است. در هموطنز تلاش شده است علاوه بر حضور

زینب علیپور گروه رسانه

چهره‌های مشهور و ملی هر شهر، فرصت به سایر هنرمندان آن شهر هم داده شود. هموطنز همان‌گونه که از نام آن پیداست، مبتنی بر طنز و سرگرمی است، اما با وجود این تلاش می‌کند مردمان و مفاخر شهرها، فرهنگ، آداب و رسوم آنها را هم معرفی کند. اتفاقی که شاید در کمتر برنامه ای افتاده و محویت آنها اقوام بوده، اما در هموطنز محویت، شهرها هستند که ممکن است قومیت‌های مختلفی در کنار هم زیر سقف یک شهر با هم زندگی کنند. از این رو آن چیزی که هموطنز را متمایز از برنامه‌های دیگر می‌کند، همین مسأله است. ضمن این‌که تلاش شده فضای شاد و سرگرم‌کننده‌ای در برنامه وجود داشته باشد.

بنابراین محویت و رویکرد اصلی برنامه ما شهرها هستند که گاهی تک قومیت هستند یا این‌که ساکنینش اقوام مختلف را شامل می‌شوند. طیب‌طاهر در ادامه با ذکر مثالی عنوان می‌کند: البته به روستاها هم توجه ویژه‌ای داشتیم، مثلاً از شهر سبزوار یک روستایی کارآفرین را به برنامه آوردیم، گرچه دوست داشتیم شرایط به گونه‌ای بود که توجه بیشتری به روستاها می‌داشتیم اما تلاش کردیم از این قضیه غافل نشویم. وی درباره انتخاب سوزه‌ها هم توضیح می‌دهد: بعضی سوزه‌ها را در فضای مجازی پیدا کردیم و سفارش دادیم. برخی دیگر را با هماهنگی شهرداری و فرمانداری و حوزه هنری شهرهای مختلف پیدا می‌کردیم. می‌توانم بگویم در پژوهشی که برای برنامه انجام دادیم، انرژی ویژه‌ای گذاشتیم.

دورهمی طنز هموطنان

سردبیر هموطنز در پاسخ به این سؤال که مهمانان برنامه تا به امروز از کدام شهرها دعوت شده‌اند و کدامیک از شهرها در این برنامه جا مانده‌اند هم می‌گوید: نکته حائز اهمیت این که، هماهنگی با افراد و دعوت مهمان‌ها و اسکان آنها نیازمند شرایط خاص و هزینه‌بر است. چون به هر حال از شهرها و روستاهای دور و نزدیک وارد این برنامه می‌شوند. از این رو یکی از مهم‌ترین مسائلی که در برنامه‌هایی از این دست وجود دارد، همین مسأله است. خیلی دوست داشتیم از سیستان و بلوچستان و بوشهر و خراسان جنوبی مهمانانی داشته باشیم که امیدوارم در ادامه شرایط حضور آنها در برنامه مهیا شود، اما به هر حال دوری مسافت، کار را با مشکل روبه‌رو می‌کند. البته ما سراغ‌شان می‌رویم و در حال رایزنی برای حمایت‌های مالی هستیم تا بتوانیم از این دوستان هم در برنامه دعوت کنیم. وی دلیل انتخاب عنوان هموطنز برای این‌گونه برنامه عنوان می‌کند: ما آیینی در برنامه به همین اسم

امین طیب‌طاهر، سردبیر هموطنز در گفت‌وگو با جام جم درباره رویکرد این برنامه و اهدافی که از ساخت آن داشتند، توضیحاتی ارائه کرده و می‌گوید: یکی از مسائلی که در برنامه‌هایی از این دست به چشم می‌آید و در هم تنیده است، صنایع دستی است. چون یکی از تمایزهای قومی صنایع دستی است و ناخودآگاه در برنامه پررنگ‌تر می‌شود. اما وقتی ما مهمانی را از شهرها به برنامه دعوت می‌کنیم، سعی می‌کنیم وجوه دیگری را به مخاطبان نشان بدهیم، مثلاً این‌که سراغ کارآفرین رقتیم یا به موسیقی آنها پرداختیم یا سراغ خانواده شهدای آن شهر رقتیم. چند شب قبل هم سراغ رزمنده‌ای رقتیم که ۴۰ سال است نخواستید و با آن رزمنده گپ زدیم. وی می‌افزاید: یکی از مسائلی که خیلی برای ما مهم است، روابط بین اقوام است. یعنی این‌که ممکن است در یک شهر هم ترک وجود داشته باشد و هم لر و هم فارس. بنابراین ما این افراد را آوردیم و روابط خوب‌شان با هم را به مخاطبان نشان دادیم. در واقع تمرکز ما روی اتحاد اقوام است که در یک شهر در کنار هم زندگی می‌کنند. حتی گاهی با هم وصلت کرده و فرزندان‌شان با هم ازدواج می‌کنند.

واکنش نشان می‌دهد. او با تسلطی که بر بخش عظیمی از فرهنگ غنی ملت مسلمان ایران‌زمین دارد، با روایت‌های آشنا، همدات‌پنداری می‌کند و در واکنش به آداب‌ورسوم شنیده‌نشده، به بیان آداب‌ورسوم مشابه در ایران اسلامی می‌پردازد. به علت بازخورد بالای مخاطبان، برنامه هلال با تهیه‌کنندگی مجید ظریف و اجرای محمد دلآوری از شنبه تا پنجشنبه مجدداً پخش می‌شود.

اتفاق مستندی می‌سازد. بنابراین ما شب شاد اقوام را رقم می‌زنیم. گرچه هنرمندانی از شهرها و اقوام مختلف را هم در برنامه معرفی می‌کنیم، اما اولویت ما فضای شاد و ارتباط اقوام با دیگر است. به همین دلیل می‌گوییم هموطنز. چون شوخی و خنده هم در برنامه داریم. برای همین است که دایره مخاطب‌مان از مستندپیش‌راست، چون اولویت ما فضای شاد و سرگرم‌کنندگی برنامه است. طیب‌طاهر در ادامه می‌افزاید: وقتی ما از زبان آن آدم مشهور به یک شهر می‌پردازیم و نکات جذابیش را بیان می‌کنیم، در معرفی آن شهر موفق‌تر عمل کرده‌ایم. وی در ادامه درباره بازخورد و واکنش مخاطبان شهرهای مختلف و این‌که فرصتی مهیا شده تا خودشان و همشهری‌های‌شان را در رسانه ملی ببینند هم عنوان می‌کند: می‌توانم بگویم ما در صفحات شهرستان‌ها به صورت میلیونی بازدید داشتیم و در نوع خود بازدید خوبی داشتیم. به گونه‌ای که خودمان هم از این همه استقبال مخاطبان غافلگیر شدیم. چون خوشحال شده‌اند که به شهرشان پرداخته و توجه شده است. اتفاقاً بعضی از آنها نقطه نظرانی داشتند که ما روی آنها بررسی می‌کنیم و در برنامه اعمال خواهیم کرد.

استاد خوش مشرب شیمی

از آنجا که در چنین برنامه‌هایی معمولاً اتفاقات غافلگیر کننده بسیاری می‌افتد، طیب‌طاهر درباره ویژه‌های برنامه هم می‌گوید: از این دست اتفاقات ویژه در برنامه زیاد داشتیم، مثلاً نمونه‌هایی در استندآپ و خوانندگی داشتیم، حتی مهمانی داشتیم که استاد دانشگاه شیمی بود، اما به قدری خوش مشرب و خوش‌بین بود که خودمان از گفت‌وگو با چنین شخصیتی لذت بردیم. به گونه‌ای با او هم کلام شدیم که خنده را از این استاد شیمی رقتیم و برنامه خوب و گفت‌وگوی جذابی هم شد. یعنی سعی کردیم وجه دیگری از شخصیت او را به مخاطب نشان دهیم. اصلاً هیچ اتفاقاً به جذابیت برنامه می‌افزاید.

وی می‌افزاید: ایران کشور بزرگی است. از این رو ما هر چقدر در این زمینه بسازیم، باز هم کم است. البته همه شهرها به یک اندازه جذابیت ندارند و این اشکال برنامه است، چون ممکن است شهر

و استانی که جمعیت بیشتری دارد، سربلندی بیشتری و استانی که کوچک‌تر است، هنرمند کمتری داشته باشد. چون ممکن است فضا برای کار در آن شهر یا استان بیشتر از شهرداری باشد اما در تلاشیم تا افرادی که کمتر دیده شده‌اند را هم در برنامه داشته باشیم. البته توازن را هم از نظر بضاعت در شوخی و خنده و طنز شهرها برقرار کرده‌ایم تا عدالت هم رعایت شود. ضمن این‌که جذابیت هم

داشتیم و عنوان برنامه هم ابتدا چیز دیگری بود. اما در نهایت سازمان به این نتیجه رسید که نام هموطنز را برای برنامه انتخاب کنیم. به هر حال محتوای برنامه طنز و شاد و مفرح است و هموطنان‌مان در این برنامه حضور پیدا می‌کنند.

سراسر ایران در کانون توجه

از آنجا که در سند تحولی سازمان پرداختن به اقوام هم اشاره شده است و هموطنز هم از مهم‌ترین برنامه‌هایی است که اقوام ایرانی در آن پررنگ مورد اشاره قرار می‌گیرند، طیب‌طاهر درباره این‌که چقدر به هنرمندان شهرهای دیگر در این برنامه فرصت داده شده تا هنرشان را ارائه کنند، می‌گوید: به دلیل همین سند تحولی است که همزمان چند برنامه به اقوام پرداخته شده، البته هیچ کدام در حوزه شهرها نبوده است. اما اصولاً یکی از ویژگی‌ها و تمایز برنامه ما با سایر برنامه‌ها، این است که اقوام ایرانی در کنار هم را زیر سایه پرچم ایران نشان می‌دهیم. نکته بعد این که ما در این مدت که مشغول ساخت این برنامه هستیم، هنرمندان بسیاری را دعوت کرده‌ایم که قومیت‌های مختلفی داشتند. اما نکته‌اش این است که ما تلاش کردیم هنرمندان شهرها را با پیرویم که ممکن بود هنرمندان آن شهر از قومیت‌های مختلفی باشند. بنابراین ما چهره‌های شهرهای مختلف را به برنامه دعوت کرده‌ایم که پیش از این روی آنتن نبودند و همین اولین بار که مقابل دوربین آمده‌اند باعث شد تا این اشتیاق را در آنها ببینیم. تلاش کردیم این امکان برای آنها ایجاد شود و این توازن وجود داشته باشد. البته برای برنامه‌ساز سختی‌هایی در این زمینه وجود دارد. مثلاً این‌که برای آن شخص متن نوشته‌ایم و آموزش‌هایی به او داده‌ایم. با این‌که مدرسه هموطنز نداشتیم که آنها را آموزش بدهیم و به قولی در حد بضاعت برنامه راه بیندازیم، چون برخی شهرها چیزی در حد استندآپ یا شعر طنز ندارند اما تلاش کردیم این فضا را ایجاد کنیم. نکته مهم در این زمینه بیشتر شدن اعتماد به نفس‌شان به دلیل فرصت حضور در این برنامه بود که به آنها داده شد که سبب می‌شود در آینده‌ای نزدیک بیشتر دیده شوند.

فراتر از یک مستند

وی در پاسخ به این سؤال که چقدر فکر می‌کند با این برنامه توانسته در معرفی شهرها و هنرمندانش موفق عمل کند، توضیح می‌دهد: هموطنز برنامه شب اقوام است و برنامه معرفی شهرها نیست. چون کسی که می‌خواهد شهری را با همه خصوصیاتش معرفی کند، از این

بر امواج صبا «بن بریم روستا»

برنامه جدید «بن بریم روستا» همزمان با پخش از شبکه رادیویی صبا از رادیو مازندران هم راهی آنتن می‌شود. این برنامه با هدف معرفی روستاهای مختلف کشور و جاذبه‌های فرهنگی، تاریخی، ظرفیت‌های تجاری، اقتصادی و گردشگری هر هفته عازم یک استان می‌شود. رضا عتبی، تهیه‌کننده این برنامه گفت: طبق سند تحول رسانه ملی، وظیفه ما در برنامه‌سازی هم‌افزایی جدی با مراکز صداوسیما ی استان‌هاست و از این مسیر تعاملی و معرفی روستاها، جاذبه‌ها و ظرفیت‌های روستایی در برنامه بن بریم روستا متناسب با ما موریت و شعار، شبکه در قالب یک مسابقه رادیویی شاد می‌گوئیم ظرفیت‌های متنوع روستایی را معرفی کنیم و با پخش همزمان این برنامه از شبکه‌های رادیویی استانی، قدیمی در مسیر هم‌افزایی برداریم. وی افزود: بن بریم روستا، با سفر به استان‌های مختلف کشور شروع می‌شود و در هر قسمت، ابتدا میزبان مسئولان شهر می‌شویم و در گفت‌وگویی صمیمی، روستاهای هر شهرستان و جاذبه‌های گردشگری، تجاری و ظرفیت‌های متنوع آن معرفی می‌شود.

بن بریم روستا، شنبه تا چهارشنبه ساعت ۱۵ با اجرای مهدی ری‌روی آنتن می‌رود.

زاویه

برنامه «بوم» قالبی در شأن هنرمندان

سردبیر مجله هنری «بوم» بیان کرده که این برنامه سعی دارد یک برنامه هنری با قالبی در خور شأن هنر و هنرمندان باشد. محسن صفایی‌فرد با بیان این‌که پخش این برنامه از سال گذشته در شبکه دو سیما آغاز شده، گفت: این برنامه بازنامه‌ی هنر و هنرمندان ایرانی در میدان و

مکان الهام بخش هنری است. وی درباره رویکرد برنامه اضافه کرد: بوم می‌خواهد از استودیو بیرون بیاید و تصویری معنی‌دار از صحنه هنر ایران به چشم مخاطب برساند. هر قسمت از این برنامه سراغ آثار تازه هنری، اجراهای تازه، نمایشگاه‌ها و هنرمندانی که به دلایل مختلفی نام‌شان مطرح می‌شود، می‌رود. برنامه گاهی به صورت متمرکزتر سراغ هنرمندان رفته و در این بخش دیداری با هنرمندان بزرگ دارد که چند سالی است کم‌رنگ بوده‌اند. کارنامه این هنرمندان در برنامه مرور می‌شود و گپ و گفت در محل کار و خانه آنها برگزار می‌شود. مجله هنری بوم با اجرای حامد مهربانی، تهیه‌کنندگی احمد رضا بلیغ و احمد رضا زارعی، کارگردانی کیانوش الطافی، سردبیری محسن صفایی‌فرد و همت گروه اجتماعی، اقتصادی شبکه دو در مرکز هنری رسانه‌ای سلوک تهیه و تولید شده که چهارشنبه‌ها روانه آنتن شبکه دو می‌شود.

ایجاد شود. حال این‌که چقدر در این زمینه موفق عمل کرده‌ایم را مخاطب باید بگوید. البته اتاق فکری هم داریم که در آن نقطه نظرات و اصلاحات صاحب‌نظران را جویا می‌شویم تا به نوعی بازنگری شود که در ادامه و در ضبط‌های جدید نقطه نظرات را اعمال کنیم. ما در این مدتی هم که کار کرده‌ایم، باورمان نمی‌شد که ایده شهر تا این حد کشش داشته باشد، یعنی تا پیش از این مدام سراغ اقوام می‌رفتیم و به نظرم شهرا ایده مغفولی در صداوسیما بود. فکر می‌کنم صداوسیما برنامه‌سازهای باهوشی دارد که می‌توانند از شهر به جای اقوام استفاده کنند. چون می‌توان همسرتی اقوام مختلف را در یک شهر دید و از این ظرفیت استفاده کرد. مثلاً ما در یکی از قسمت‌ها پزشکی هندی را پیدا کردیم که در سمیرم زندگی می‌کرد که با او در برنامه گپ زدیم. بنابراین حتی یک غیرایرانی یا تبعه خارجی را می‌توان در شهر پیدا کرد. از این رو شهر می‌تواند ظرفیت متفاوت و بیشتری نسبت به اقوام، در ساخت برنامه داشته باشد. وی در پایان هم می‌گوید: ممکن است مهمانانی را که به برنامه ما آمدند و کشف استعداد شده‌اند و خودشان را پیدا کرده‌اند، به زودی در شبکه‌ها و برنامه‌های دیگر ببینید که من از این اتفاق خوشحالم می‌شوم که برنامه‌مان توانسته استعدادهایی را در زمینه‌های مختلف معرفی کند.

برش

بالا بودن تنوع شهری

حسین امانی از تهیه‌کنندگان هموطنز در خصوص نحوه شکل‌گیری این برنامه به جام جم می‌گوید: هموطنز بر اساس ایده‌ای بود که سال قبل در کارگروه‌های سازمان مطرح شده بود. طرح آن به مرکز سمیرغ رسید و کامل شد و به نوعی جزو اولین کارهای سمیرغ محسوب می‌شود. بیشتر حال و هوای شهرهای ایران را دارد و شاد و مفرح است: برنامه‌ای شاد که آداب و رسوم و گویش‌های نقاط مختلف را برای هموطنان مطرح می‌کند. ما به مسأله هویت محوری و عدالت‌گستری در سند تحول توجه داشتیم و آن را در این برنامه پیاده کردیم. سمیرم و برخی از شهرهای کوچک را هم در این برنامه داشتیم. تنوع شهری ما در این برنامه بالا بود. عدالت، پیشرفت، سبک زندگی و خانواده که در سند تحول مطرح شده بود در این برنامه به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفت. می‌خواستیم تمام ظرفیت‌ها و دستاوردهایی را که در شهرها بودند به خوبی پوشش دهیم. فصل اول ۵۰ قسمت است که از ابتدای نوروز شروع شده است. کار خوبی است که احتمال می‌دهیم فصل دوم هم داشته باشیم. وی در خصوص دلیل انتخاب کامران تفتی به عنوان مجری این برنامه هم عنوان می‌کند: با خیلی‌ها کار یا مذاکره کردیم اما کامران تفتی و بی‌رگی‌های لازم را دارد و از بهترین گزینه‌های ممکن بود.

خاطرات کاغذی

سفرهای پر دردسر دلاور کوچک

مریم فلاح: دلاور کوچولو، یک شوالیه مسافر بود از قرون وسطی که می‌خواست دنیا را بشناسد و از همه چیز سردرآورد. پس روزی از روزها، با دعای خیر پادشاه این ماوریت به او سپرده شد. دو یار وفادار هم داشت که درست مثل مقبره‌های دقیقه‌شمار و ثانیه‌شمار ساعت همه جا و در همه حال همراه او بودند، حتی در دورترین و عجیب‌ترین نقاط دنیا. این همراهان شوالیه جوان یکی آکروبات‌باز پرنرزی بود به نام فرفره و دیگری آشپزهربانی به نام تیلی. هدف دلاور کوچولو از سفر به اقصی نقاط دنیا کمک به هموعانش بود و در این راه هیچ‌کس نمی‌توانست جلودارش باشد، نه جادوگران و نه حتی اژدهای بزرگ، داستان هر قسمت که معمولاً حال‌وهوای افسانه‌ای داشت با شجاعت، کنجکاوی و البته بردباری شخصیت اصلی ماجرا یعنی دلاور کوچولو به پایان می‌رسید. مضامینی مثل کمک به انسان‌هایی که زمان برباشان متوقف شده بود یا ماجرای دختر مهربانی که دزد دهکده خنده را از روی لبش دزدیده بود و ... «سفرهای پر دردسر دلاور کوچک» (با عنوان اصلی: Pepin Troispommes) معمول سال ۱۹۹۸ فرانسه که به کارگردانی مشترک جکی برتزو دو و لوک وینسیرا تولید شد.

کوپراکد/اسکن کنید

